

INDLEDNING

Med udviklingen i Europa i mellemkrigsårene og den anden verdenskrig som baggrund fremsatte Frankrigs udenrigsminister Robert Schumann i 1950 forslag om europæisk samvirke af videregående karakter end det, der da allerede var indledt indenfor Organisationen for europæisk økonomisk Samarbejde (OEEC) og Europarådet. Schumann's forslag indeholdt en plan om at stille den franske og tyske kul- og stålindustri under en fælles, overstatslig ledelse, hvis afgørelser skulle være umiddelbart bindende for og i staterne. Resultatet af de på fransk initiativ herom indledte forhandlinger blev traktaten om oprettelse af Det europæiske Kul- og Stålfællesskab, EKSF, mellem Frankrig, Tyskland, Benelux-landene og Italien. Andre europæiske lande, herunder Storbritannien, modtog indbydelse til at deltage, men ønskede ikke på daværende tidspunkt at binde sig til det integrerede samvirke i EKSF. Traktaten blev undertegnet i 1951 og fællesskabet trådte i kraft i 1952. Hermed manifesteredes for første gang begrebet »de Seks«.

I årene 1952–54 udfoldedes bestræbelser for at overføre de integrationsprincipper, som lå til grund for oprettelsen af EKSF, til andre sektorer af det økonomiske og politiske liv i Europa, men disse bestræbelser fik i første omgang et negativt udfald.

I 1955 begyndte imidlertid repræsentanter for de seks EKSF-lande forberedelsen af forslag til en traktat om et videregående økonomisk samarbejde i Europa. De seks landes regeringer gav herved udtryk for en principiel enighed om, at oprettelsen af et forenet Europa må søges nået ved udviklingen af fælles institutioner, en fremadskridende sammensmeltning af de nationale økonomier, skabelsen af et fælles marked og gradvis tilnærmelse af landenes socialpolitik. De seks landes regeringer betegnede et sådant samarbejde som nødvendigt for at bevare den plads, Europa indtager i verden, for at gengive Europa dets indflydelse og prestige og for stadig at højne befolkningens levestandard. Storbritannien blev indbudt til at deltage i de forberedende forhandlinger, men

fandt at måtte afstå fra deltagelse i det foreslåede snævre samarbejde. Det afsluttende arbejde med formuleringen af et traktatudkast udførtes af en særlig komité med den daværende belgiske udenrigsminister, Paul-Henri Spaak som formand, og den 25. marts 1957 blev Traktat om Oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab med tilhørende protokoller og regeringserklæringer undertegnet i Rom. Samtidig undertegnedes Traktat om Oprettelse af Det europæiske Atomenergifællesskab. Traktaterne trådte i kraft den 1. januar 1958 efter ratifikation i deltagerlandene.

De øvrige OEEC-lande søgte at få det økonomiske samarbejde mellem de Seks indpasset i et omfattende europæisk frihandelsområde. Dette lykkedes ikke. Herefter enedes Danmark, Norge, Sverige, Storbritannien, Østrig, Schweiz og Portugal i 1960 om at oprette Det europæiske Frihandelsområde, EFTA, hvortil Finland og Island senere knyttedes gennem associeringsordninger, der for Islands vedkommende afløstes af egentligt medlemskab i 1970.

Traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab har været gældende for og i de seks stiftende lande siden den 1. januar 1958. Den forpligter Medlemslandene til at oprette en toldunion og indenfor denne skabe et fælles marked med fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser, kapital og arbejdskraft, at sikre toldunionens og det fælles markeds funktion samt at foretage visse yderligere skridt i retning af økonomisk samvirke. I de år, der er forløbet siden 1958, er mange af Traktatens bestemmelser blevet udfyldt med generelle og specielle retsfor skrifter, som er fastsat af Fællesskabets institutioner med hjemmel i Traktaten. Endvidere er supplerende og ændrende bestemmelser af institutionel og budgetmæssig karakter indført ved ændringstraktater.

For så vidt angår den fremtidige udvikling af samarbejdet indenfor Fællesskabet, blev et betydningsfuldt politisk skridt taget i begyndelsen af året 1971, idet Medlemsstaternes repræsentanter i Rådet den 8.–9. februar nævnte år